

‘Hoe krijg je mensen mee en hoe kan ontwerp daarin een rol spelen? Leer van impact projecten’

In deze sessie werden onder leiding van Bart Stoffels (kwartiermaker City Deal Klimaatadaptatie) drie concrete voorbeelden van lokale projecten besproken.

- **Klimaat adaptieve stad Hoogeveen**
- **Programma Ontwikkeling Veengebied Woerden**
- **Proeftuin Klimaatblok Agniesebuurt/Zomerhofkwartier Rotterdam**

Het verwerven van draagvlak speelt bij alle drie de projecten een belangrijke rol. In Hoogeveen gaat het vooral om draagkracht creëren bij beleidsmakers en uitvoerders, in Woerden speelt participatie van bewoners een belangrijke rol en in Rotterdam hebben ze in woningcorporatie Havensteder een belangrijke partner gevonden.

Welke rol speelt ontwerp in het meekrijgen van mensen? ‘Het ontwerp moet iets toevoegen aan de huidige situatie. Voor bewoners is dat bijvoorbeeld een knelpunt dat wordt opgelost of kwaliteit die wordt toegevoegd. Voor gemeenten en private partijen zijn kosten vaak doorslaggevend. Het gaat hierbij niet alleen om de initiële investering, maar ook wat het project op langere termijn opbrengt: omdat er bijvoorbeeld minder onderhoud en beheer nodig is. Voor woningcorporatie Havensteder was dit een belangrijke afweging; welke kosten moeten er op termijn sowieso gemaakt worden en wat zijn ‘extra’ kosten.’ Uit de rol van Havensteder komen twee dingen naar voren:

1. Afschrijven en/of terugverdienen termijnen van meer dan 25 jaar zijn moeilijk te verantwoorden in relatie tot de waarde van een ouder pand.
2. Waterberging kan door de financieel toezichthouder worden gezien als een ‘betaalde dienstverlening aan derden’ (gemeente, waterschap) en daarop worden afgewezen.

Duidelijk blijkt uit de voorbeelden dat ontwerp van belang is, dat het een stuk waarde toevoegt. De kosten hiervan en hoe deze te verdelen, vormen wel nog een belangrijk vraagstuk bij de impactprojecten. Maar welwillendheid van (mogelijke) stakeholders is minstens zo belangrijk. Hierin speelt wet- en regelgeving een sleutelrol en daar is nog winst te behalen.

Specifieke inzichten van de drie impactprojecten:

- Hoogeveen: perfecte ‘instapmethode’, vooral vaker toepassen in NL. Tastbaar maken van de opgave door te visualiseren en simuleren is de kern, en daar open in gesprek over gaan.
- Kanis: balans vinden tussen collectief belang en nimby. Ontwerp heeft hier een belangrijke rol als illustratie van kansen ipv problemen. Het enthousiasmeert en verbindt.

- Rdam: ontwerp is hier vooral gebruikt om met professionals tot integrale oplossingen te komen als onderlegger onder een business case. Communicatie met huurders speelde (nog) geen rol.

In Kanis is een doorbraak geweest op het gebied van life cycle costing (kosten beheer- en onderhoudscycli): namelijk oplossingen kiezen (onderheien van infra) met een levensduur/afschrijvingstermijn van 100 jaar.